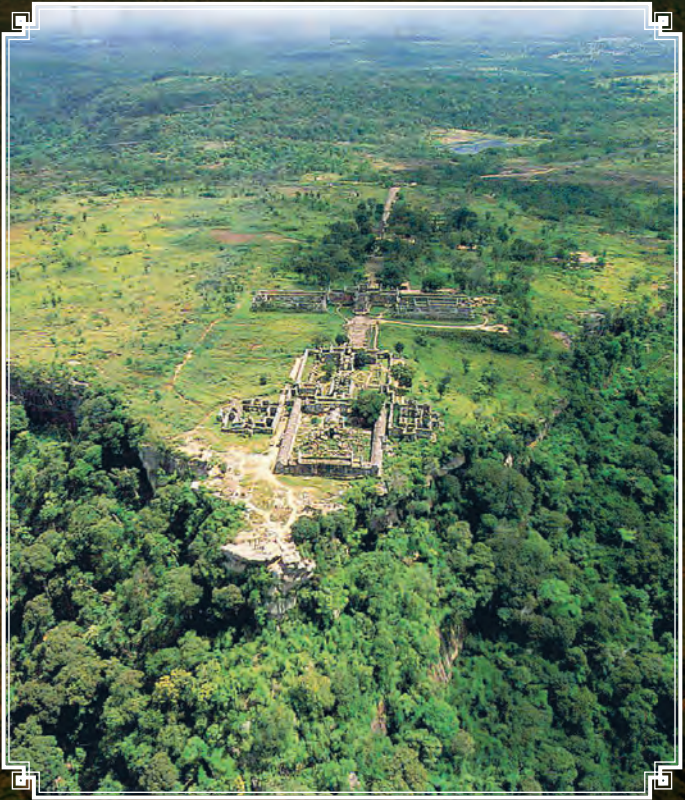


50 ปี  
50 ประทับ



กรม - สถาบัน  
ปราสาทพระวิหาร

สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ [www.mfa.go.th/phraviharn](http://www.mfa.go.th/phraviharn)



50 ปี

50 ประเด็น ถาม - ตอบ  
กรณีปราสาทพระวิหาร

## คำนำ

เมื่อปี 2505 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้ตัดสินว่า ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในดินแดนภายใต้อธิปไตยของกัมพูชา และให้ไทยถอนกำลังออกจากตัวปราสาทพระวิหารและบริเวณใกล้เคียงปราสาท ซึ่งประเทศไทยได้ปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าวแล้วทุกประการ ทว่าเกือบครึ่งศตวรรษต่อมา เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2554 กัมพูชาได้ยื่นขอให้ศาลโลกตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหาร ปี 2505 โดยอ้างว่า ไทยกับกัมพูชามีความเห็นที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับความหมายหรือขอบเขตของคำพิพากษาเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นขอบเขตบริเวณใกล้เคียงของปราสาทพระวิหาร ดังนั้นแม้ไทยจะไม่ได้รับอำนาจศาลโลกแล้วในปัจจุบัน แต่ก็ต้องกลับไปต่อสู้คดีในศาลโลกอีกครั้งหนึ่งตามผลของการรับอำนาจศาลในคดีเดิมเมื่อกว่า 50 ปีมาแล้ว เพื่อคัดค้านคำฟ้องของกัมพูชาและรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างเต็มที่

กระทรวงการต่างประเทศตระหนักดีว่า ประชาชนชาวไทยจำนวนมากให้ความสนใจติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับคดีตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหารปี 2505 โดยเฉพาะเมื่อใกล้กำหนดที่ศาลโลกจะมีคำตัดสินคดีฯ ซึ่งคาดว่าจะในช่วงปลายปี 2556 อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุที่ทั้งคดีเดิมเมื่อปี 2505 และคดีตีความฯ ที่อยู่ในการพิจารณาของศาลขณะนี้ เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งมีประเด็นด้านเทคนิคซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยและซับซ้อนมาก จึงอาจทำให้ประชาชนจำนวนมากยังมีข้อข้องใจหรือสับสนในหลายประเด็น และต้องการรับทราบข้อเท็จจริงหรือคำอธิบายเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการติดตามและทำความเข้าใจความเป็นมา และสถานะล่าสุดเกี่ยวกับคดีฯ ตลอดจนการดำเนินการที่ผ่านมาของทางการไทยในการต่อสู้คดีฯ

หนังสือ “50 ปี 50 ประเด็น ถาม - ตอบ กรณีปราสาทพระวิหาร” เป็นการรวบรวมข้อสงสัยต่าง ๆ ที่มีผู้สอบถามเกี่ยวกับกรณีปราสาทพระวิหารอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้ประมวลนำเสนอในรูปแบบคำถาม - คำตอบ จำนวน 50 ข้อ ในวาระครบรอบ 50 ปี นับแต่ศาลโลกมีคำพิพากษาในคดีปราสาทพระวิหาร เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงอย่างกระชับและเข้าใจได้ง่าย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคดีตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหารปี 2505 ให้แก่ผู้อ่านทั้งโดยส่วนตัวและสังคมไทยโดยรวม

กระทรวงการต่างประเทศ  
กุมภาพันธ์ 2556

## 1. ศาลโลกตัดสินคดีปราสาทพระวิหารเมื่อใด ว่าอย่างไร

**ตอบ :** ศาลโลกได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2505 ตัดสินให้

(1) ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในดินแดนภายใต้อธิปไตยของกัมพูชา

(2) ไทยต้องถอนกำลังทหารหรือตำรวจ ซึ่งไทยส่งไปประจำที่ปราสาทพระวิหารหรือบริเวณใกล้เคียงปราสาทในดินแดนของกัมพูชา

(3) ไทยต้องคืนบรรดาโบราณวัตถุที่ไทยอาจได้โดยย้ายออกไปจากปราสาทพระวิหารหรือบริเวณปราสาท

อย่างไรก็ตาม ศาลโลกไม่ได้ตัดสินเรื่องเส้นเขตแดนระหว่างประเทศทั้งสอง และไม่ได้ตัดสินว่าเขตแดนจะต้องเป็นไปตามแผนที่มาตราส่วน 1 : 200,000 ตามที่กัมพูชากล่าวอ้าง

## 2. ไทยปฏิบัติตามคำตัดสินศาลโลกอย่างไรบ้าง

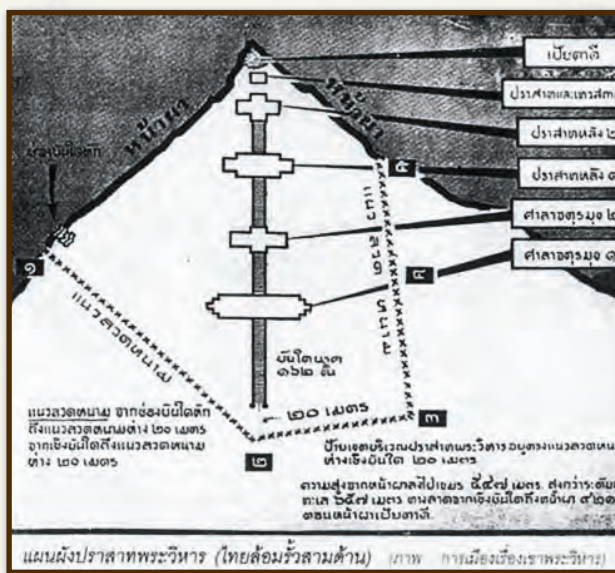
**ตอบ :**

เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2505 รัฐบาลไทยออกแถลงการณ์ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลโลก แต่ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกสหประชาชาติ จะยินยอมปฏิบัติตามพันธกรณีต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากคำพิพากษา

เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2505 พ.อ. ถนิต คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น ได้มีหนังสือแจ้งการปฏิบัติตามคำพิพากษาแก่ผู้รักษากรณีสหประชาชาติ โดยระบุว่า ไทยขอสงวนสิทธิที่ไทยมีหรืออาจมีในอนาคตที่จะเรียกร้องเอาปราสาทพระวิหารกลับคืนมา

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2505 ให้ไทยปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลโลก โดยกำหนดขอบเขตปราสาท คือ ทางทิศเหนือที่ระยะ 20 เมตรจากบันไดนาคไปทางทิศตะวันออกจนถึงช่องบันไดหัก และทางทิศตะวันตกที่ระยะ 100 เมตร จากแกนของตัวปราสาทไปทางทิศใต้จนจรดขอบหน้าผา รวมทั้งให้สร้างป้ายแสดงเขต และล้อมรั้วลวดหนาม

เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2505 ฝ่ายไทยได้นำเสาธงไทยออกจากพื้นที่นั้น และถอนกำลังทหารและตำรวจออกจากปราสาท



ภาพที่ 1 : แนวรั้วลวดหนามแสดงขอบเขตบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหาร ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กรกฎาคม 2505

### 3. ไทยส่งมอบเฉพาะปราสาทที่เป็นหิน แต่พื้นดินใต้ตัวปราสาทยังเป็นของไทยอยู่จริงหรือไม่

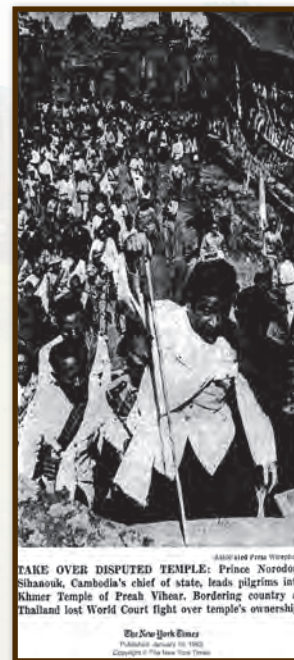
**ตอบ :** ไม่ใช่ พื้นดินใต้ตัวปราสาทเป็นของกัมพูชาเช่นเดียวกับตัวปราสาท ด้วยผลของคำตัดสินของศาลโลกที่ตัดสินให้ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในดินแดนภายใต้อธิปไตยของกัมพูชา

### 4. สรุปว่าตั้งแต่ปี 2505 หลังศาลโลกตัดสินปราสาทพระวิหารเป็นของกัมพูชาใช่หรือไม่

**ตอบ :** ใช่



ภาพที่ 2 : เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยทำการถอนเสาธงชาติไทยออกจากบริเวณปราสาทพระวิหาร โดยไม่ลดธงลง (ที่มา : นิตยสารสารคดี ฉบับที่ 282 สิงหาคม 2551)



ภาพที่ 3 : สมเด็จพระนโรดม สีหนุทรงนำชาวกัมพูชาขึ้นไปยังตัวปราสาทพระวิหารในปี พ.ศ. 2506 หลังฝ่ายไทยส่งมอบปราสาทคืนแกกัมพูชาแล้ว (ที่มา : หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทมส์)

### 5. การสงวนสิทธิ์ในจดหมายของ พ.อ. ถนัด คอมันตร์ สงวนสิทธิ์ว่าอย่างไร และขณะนี้ยังมีผลหรือไม่

**ตอบ :** วันที่ 6 กรกฎาคม 2505 พ.อ. ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือถึงรักษาการเลขาธิการสหประชาชาติว่า รัฐบาลไทยได้ออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2505 ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษา แต่ในฐานะประเทศสมาชิกสหประชาชาติไทยจะปฏิบัติตามพันธกรณีต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากคำพิพากษา ตามข้อ 94 ของกฎบัตร

สหประชาชาติ โดยในหนังสือดังกล่าวได้แจ้งด้วยว่า ไทยขอสงวนสิทธิ์ที่ไทยมีหรืออาจมีในอนาคตที่จะเรียกเอาปราสาทพระวิหารกลับคืนมา โดยอาศัยกระบวนการทางกฎหมายที่มีอยู่หรือจะเกิดขึ้นในภายหลัง ทั้งนี้ กระบวนการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นไปตามกฎบัตรสหประชาชาติ และธรรมนูญศาลโลก กล่าวคือ คำพิพากษาของศาลโลกถือเป็นที่สุดและไม่สามารถอุทธรณ์ได้ตามข้อ 60 ของธรรมนูญศาลโลก แต่หากจะขอให้ศาลพิจารณาแก้ไขคำพิพากษาตามข้อ 61 ของธรรมนูญศาลโลกแล้ว คู่กรณีก็ต้องเสนอหลักฐานใหม่ภายในระยะเวลา 10 ปีหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวสิ้นสุดไปตั้งแต่วันที่ 2515

## 6. ไทยหรือกัมพูชาสามารถรื้อฟื้นคดีปราสาทพระวิหารได้หรือไม่

**ตอบ :** ไม่ได้ เพราะเลยกำหนดเวลา 10 ปี ในการยื่นขอให้ศาลโลกแก้ไขคำตัดสินแล้ว (ข้อ 61 ของธรรมนูญศาลโลก) และคำตัดสินของศาลโลกถือเป็นที่สุด (ข้อ 60 ของธรรมนูญศาลโลก)

## 7. การรื้อฟื้นคดีกับการยื่นขอตีความคำพิพากษาเหมือนกันหรือไม่

**ตอบ :** ไม่เหมือนกัน การรื้อฟื้นคดี คือ การขอให้ศาลโลกเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา เช่น ขอให้ศาลโลกตัดสินว่าปราสาทพระวิหารเป็นของไทย ซึ่งทำไม่ได้แล้วเพราะเลยกำหนดเวลา 10 ปีมาแล้ว แต่การขอตีความ คือ การขอให้ศาลอธิบายว่าคำตัดสินเดิมหมายความว่าอย่างไร ซึ่งสามารถทำเมื่อใดก็ได้ เพราะไม่มีกำหนดเวลา



ภาพที่ 4 : บรรยากาศการพิจารณาคดีปราสาทพระวิหารที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ปี 2505 (ที่มา : วัฒนาการสังคมไทยกับทัศนียาเขต พล นิกร กิมหงวน ของ ป. อินทรปาลิต เล่ม 2 โดย วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์)

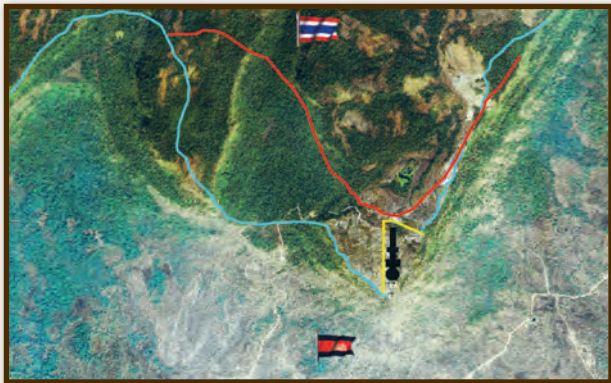
## 8. หลังจากปฏิบัติตามคำตัดสินของศาลโลก ประเทศไทยยึดถือแนวสันเขตนแดนบริเวนปราสาทพระวิหารอย่างไร และกัมพูชายึดถือแนวเขตแดนใด

**ตอบ :** ไทยยึดถือสันปันน้ำเป็นเส้นเขตแดนตามข้อบทของอนุสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส ปี ค.ศ. 1904 ส่วนเส้นขอบเขตปราสาทตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 10 กรกฎาคม 2505 นั้น ไทยไม่ถือว่าเป็นเขตแดน สำหรับกัมพูชายึดถือเส้นตามแผนที่ 1 : 200,000 ดังนั้น จึงยังไม่มีข้อสรุปเกี่ยวกับเส้นเขตแดนในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากไทยและกัมพูชายังตกลงกันไม่ได้ และยังคงเจรจากันในกรอบของคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา (JBC)

ล้นบนน้ำ คือ แนวสันต่อน้ำในภูมิภาค เมื่อฝนตก จะแบ่งน้ำเป็นสองส่วน ซึ่งอาจไม่ไหลลงหุบเขาหรือขอบหน้าพาทีกี่ได้ โดยปกติต้องใช้เครื่องมือทางเทคนิคในการพิสูจน์ว่า ล้นบนน้ำ ทั้งนี้ ตรงบริเวณปราสาทพระวิหาร จนถึงบัดนี้ ยังไม่เคยมีการสำรวจหาล้นบนน้ำในภูมิภาคจริง

## 9. แผนที่ชุด L7017 คืออะไร

**ตอบ :** แผนที่ลำดับชุด L7017 คือ แผนที่ประเทศไทย มาตรฐานส่วน 1 : 50,000 ที่จัดทำขึ้นโดยกรมแผนที่ทหาร ซึ่งมีการพิมพ์หลายครั้ง โดยในแต่ละครั้งได้มีการปรับปรุงรายละเอียดให้ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น



ภาพที่ 5 : ภาพโดยประมาณแสดง “พื้นที่ทับซ้อน 4.6 ตารางกิโลเมตร” โดยเส้นสีฟ้า เป็นเส้นเขตแดนตามความเข้าใจของไทย ตามแผนที่ L7017 เส้นสีเหลืองเป็นขอบเขตบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหารตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2505 ส่วนเส้นสีแดงเป็นเส้นเขตแดนตามแผนที่ภาคผนวก 1 มาตรฐานส่วน 1 : 200,000 ระวังตรงรัก ตามความเข้าใจของกัมพูชา

## 10. กำโฆงมี “พื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน 4.6 ตารางกิโลเมตร”

**ตอบ :** “พื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน 4.6 ตารางกิโลเมตร” เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ไม่เกิน 10 ปีมานี้ โดยเป็นผลจากการที่กัมพูชาต้องการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ฝ่ายเดียว โดยไม่ได้ปรึกษาหารือกับไทยตามที่เคยตกลงกันไว้ที่จะร่วมมือพัฒนาเขาพระวิหารและบูรณปฏิสังขรณ์ปราสาทพระวิหารเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและยั่งยืนระหว่างสองประเทศ ในการยื่นขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก กัมพูชาต้องกำหนดพื้นที่กันชน (Buffer zones) รอบๆ ปราสาท ซึ่งได้ปรากฏแน่ชัดอย่างเป็นทางการต่อสาธารณชนในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ 31 ที่เมืองโครสต์เชิร์ช ประเทศนิวซีแลนด์ ระหว่างวันที่ 23 มิถุนายน - 2 กรกฎาคม 2550 ว่าพื้นที่ที่กัมพูชาต้องการล้ำเข้ามาในดินแดนไทยประมาณ 4.6 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,000 ไร่ ในการนี้ กัมพูชาได้อ้างเส้นเขตแดนตามแผนที่มาตรฐานส่วน 1 : 200,000 โดยถ่ายทอดเส้นตามที่กัมพูชาเข้าใจเอาเอง และไม่ตรงกับเส้นที่กัมพูชาอ้างในคดีเดิม ปี 2505 ดังนั้นเรื่อง “พื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน 4.6 ตารางกิโลเมตร” จึงเป็นปัญหาเขตแดนที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งไทยและกัมพูชามีพันธกรณีต้องแก้ไขร่วมกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยการเจรจาในกรอบคณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา (JBC) ซึ่งเป็นกลไกทวิภาคีที่มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเขตแดน

## 11. ไทยและกัมพูชามีกลไกใดในการแก้ไขปัญหา ด้านเขตแดน

**ตอบ :** กลไกหลักในการแก้ไขปัญหาเขตแดนไทย - กัมพูชา คือ คณะกรรมาธิการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา (JBC) ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี 2540 และมีบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก (MOU) ปี 2543 เป็นกรอบในการดำเนินการ มีวัตถุประสงค์หลักในการร่วมกันสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก การประชุมเจปซีครั้งที่ล่าสุดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 13 - 14 กุมภาพันธ์ 2555 ณ กรุงเทพมหานคร

## 12. การรักษาสีทธิทางด้านเขตแดนตามกฎหมาย ระหว่างประเทศต้องทำอย่างไร

**ตอบ :** ทำได้โดยการแสดงอธิปไตยของไทยในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ไทยมีสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ หากประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องดำเนินการใดที่ละเมิดสิทธิของไทย ไทยจะยื่นหนังสือประท้วงในระดับรัฐบาลและระดับท้องถิ่น ซึ่งมีผลตามกฎหมายระหว่างประเทศในการรักษาสีทธิทางด้านเขตแดน

## 13. กัมพูชายื่นขึ้นทะเบียนมรดกโลกเมื่อใด

**ตอบ :** กัมพูชาได้ยื่นขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) โดยได้ส่งเอกสารเพื่อการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกให้แก่ศูนย์มรดกโลกเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2549 เพื่อนำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยสามัญ ครั้งที่ 31 ที่เมืองโครสต์เชิร์ช ประเทศนิวซีแลนด์ ในปี 2550

## 14. ในครั้งแรก กัมพูชาเอาอะไรไปขึ้นทะเบียน มรดกโลกบ้าง

**ตอบ :** กัมพูชายื่นขอขึ้นทะเบียนตัวปราสาทพระวิหารซึ่ง่อนเขาที่มีพื้นที่กว้าง หน้าผา และถ้ำต่าง ๆ ที่อยู่รอบปราสาท

## 15. คำขอของกัมพูชาที่ยื่นขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก ในปี 2549 มีปัญหาอย่างไร

**ตอบ :** กัมพูชายื่นขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกฝ่ายเดียว โดยไม่ได้ปรึกษาหารือกับไทยตามที่เคยตกลงกันไว้ในกรอบคณะกรรมการร่วมเพื่อพัฒนาเขาพระวิหารและมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมไทย - กัมพูชา ระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน 2546 ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะร่วมมือเพื่อพัฒนาเขาพระวิหารและบูรณปฏิสังขรณ์ปราสาทพระวิหารเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและยั่งยืนระหว่างสองประเทศ

นอกจากนี้ กัมพูชายังได้แนบแผนที่กำหนดเขตหลัก (Core zone) เขตกันชน (Buffer zone) และเขตพัฒนา (Development zone) ของบริเวณปราสาทพระวิหารซึ่งล้ำเข้ามาในดินแดนไทยที่กัมพูชาอ้างสิทธิ (พื้นที่ 4.6 ตารางกิโลเมตร) ประกอบคำร้องยื่นขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา

อย่างไรก็ดี ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยสามัญ ครั้งที่ 31 เมื่อปี 2550 ได้มีมติ (1) ให้เลื่อนการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารออกไป (2) ให้กัมพูชาเพิ่มมาตรการอนุรักษ์และการจัดการโบราณสถานพร้อมกับแสดงความคืบหน้าในการจัดทำแผนบริหารจัดการ (Management plan) ที่เหมาะสม ซึ่งความคืบหน้าดังกล่าวจะช่วยให้สามารถขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารอย่างเป็นทางการได้ในการประชุมคณะกรรมการ

มรดกโลก สมัยที่ 32 ปี 2551 และ (3) ให้กัมพูชารายงานความคืบหน้าแก่ศูนย์มรดกโลกภายในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งต่อมากัมพูชาได้เสนอรายงานความคืบหน้าแก่ศูนย์มรดกโลกภายในกำหนด

## 16. ทำไมประเทศไทยจึงคัดค้านคำขอของกัมพูชา

**ตอบ :** ไทยคัดค้านคำขอของกัมพูชาไม่ใช่เพราะว่าไม่ต้องการให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก แต่ไทยเป็นห่วงว่าพื้นที่รอบปราสาทที่กัมพูชาเสนอขึ้นทะเบียนตั้งแต่ต้นนั้นรุกล้ำดินแดนไทยคิดเป็นพื้นที่ประมาณ 4.6 ตารางกิโลเมตร และหากไทยและกัมพูชายังตกลงกันไม่ได้ในเรื่องพื้นที่ดังกล่าว คงไม่สามารถดูแลและพัฒนาพื้นที่ปราสาทพระวิหารได้

## 17. ไทยเคยขอขึ้นทะเบียนร่วมหรือไม่ และกับพูชาว่าอย่างไร

**ตอบ :** ไทยได้เสนอให้กัมพูชาถอนคำขอขึ้นทะเบียนเดิมของตนในหลายโอกาส และไปขึ้นทะเบียนมรดกโลกร่วมกัน โดยให้ไทยและกัมพูชานำปราสาทพระวิหารในพื้นที่ฝั่งกัมพูชา รวมทั้งพื้นที่ในดินแดนไทยที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการปราสาทในฐานะมรดกโลกไปขึ้นทะเบียนมรดกโลกร่วมกัน

แต่กัมพูชาปฏิเสธข้อเสนอดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่า ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในดินแดนภายใต้อธิปไตยของกัมพูชาอย่างชัดเจน จึงเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของกัมพูชาที่จะขึ้นทะเบียนฝ่ายเดียว



ภาพที่ 6 : ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงตัวปราสาทพระวิหาร

## 18. กระทรวงการต่างประเทศในสมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช ได้พยายามแก้ไขปัญหาระหว่างไทยและกัมพูชาอย่างไร

**ตอบ :** เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2550 กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือประท้วงคัดค้านการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

มีการหารือระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายที่สิงคโปร์ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2551 ไทยยืนยันว่า ไทยไม่ขัดขวางการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร แต่จะต้องไม่กระทบสิทธิเรื่องเขตแดนและอธิปไตยของไทย

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2551 มีการหารือระดับนายกรัฐมนตรีทั้งสองฝ่าย โดยไทยเสนอให้จัดทำแผนบริหารจัดการร่วมกันในพื้นที่รอบปราสาทพระวิหาร

เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้หารือกับนายสก อาน รองนายกรัฐมนตรีกัมพูชา ที่เกาะกง ประเทศกัมพูชา โดยฝ่ายไทยย้ำว่า ปัญหาอยู่ที่การกำหนดเขตพื้นที่บริหารจัดการที่ล้ำเข้ามาในดินแดนไทย

## 19. จากการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศในสมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช กัมพูชาได้เปลี่ยนแปลงค่าขอบเขตทรัพย์สินที่ขึ้นทะเบียนอย่างไร

**ตอบ :** กัมพูชาตกลงที่จะขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทพระวิหาร และได้เสนอแผนผังใหม่ให้ไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนยื่นต่อคณะกรรมการมรดกโลก

ในการยื่นขอขึ้นทะเบียนต่อที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 ปี 2551 ที่เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา กัมพูชาลดขนาดทรัพย์สินที่ยื่นขอขึ้นทะเบียนลงเหลือเฉพาะตัวปราสาทพระวิหาร ไม่รวมชง่อนเขา หน้าผา และถ้ำต่าง ๆ ในบริเวณใกล้เคียง และกัมพูชาได้ใช้แผนผังฉบับใหม่ (Revised Graphic Plan of the Property - RGPP) ประกอบการยื่นขอขึ้นทะเบียน โดยแสดงเฉพาะตัวปราสาท และไม่ได้แสดงเส้นเขตกันชนและเขตพัฒนาที่รุกล้ำเข้ามาในดินแดนไทย

## 20. คณะกรรมการมรดกโลกมีมติขึ้นทะเบียนมรดกโลกเมื่อใด อาศัยเหตุผลอย่างไร

**ตอบ :** ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 ที่เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา มีมติเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 ให้ขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก เนื่องจาก

มีคุณค่าที่โดดเด่นเป็นสากลตามหลักเกณฑ์ 3 ข้อของการขึ้นทะเบียนมรดกโลก ได้แก่ (1) เป็นตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปกรรม หรือตัวแทนของความงดงาม และเป็นผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาดยิ่ง (2) เป็นเอกลักษณ์หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม และ (3) เป็นตัวอย่างของลักษณะโดยทั่วไปของสิ่งก่อสร้างอันเป็นตัวแทนของการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม สังคม ศิลปกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรืออุตสาหกรรม



ภาพที่ 7 : ภายในบริเวณปราสาทพระวิหาร

## 21. โบราณสถานทีคณะกรรมการมรดกโลกมีมติให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกครอบคลุมเพียงใด

**ตอบ :** คณะกรรมการมรดกโลกมีมติให้ขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทพระวิหาร ไม่รวมชง่อนเขาที่มีพื้นที่กว้าง หน้าผา และถ้ำต่าง ๆ ตามข้อ 9 ของข้อตัดสินของที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 ปี 2551

## 22. โบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนมรดกโลกถูกล้ำเข้ามาในเขตแดนไทยหรือไม่

**ตอบ :** ไม่ถูกล้ำ เพราะโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนมีเพียงเฉพาะตัวปราสาทเท่านั้น ซึ่งศาลโลกได้ตัดสินให้ตัวปราสาทอยู่ในดินแดนภายใต้อธิปไตยของกัมพูชา

## 23. การที่กัมพูชาลดขนาดโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนลง และทำแพนฟังก์ใหม่ขึ้นทะเบียนมรดกโลกเฉพาะตัวปราสาท มีพลติหรือพลเสียต่อไทยอย่างไร

**ตอบ :** เป็นผลดี เนื่องจากเป็นการจำกัดการขึ้นทะเบียนแค่ตัวปราสาท ไม่ได้เอาเรื่องเขตแดนที่ยังเป็นปัญหาอยู่มาเกี่ยวข้อง

## 24. คณะผู้แทนไทยที่เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 ที่ควิเบก ดำเนินการอย่างไรบ้าง

**ตอบ :** ในการประชุมดังกล่าว ไทยในฐานะผู้สังเกตการณ์ (ไทยยังไม่ได้เป็นสมาชิกคณะกรรมการมรดกโลก ในขณะนั้น) ได้คัดค้านการขึ้นทะเบียน รวมทั้งเอกสารทุกชิ้นและแผนผังที่งปวงที่กัมพูชายื่นประกอบคำขอขึ้นทะเบียน

## 25. ตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก การขึ้นทะเบียนฯ ของโบราณสถานที่มากกว่าหนึ่งประเทศอาจสิทธิ จะทำให้กระทบสิทธิ ประเทศอื่นที่อ้างสิทธิในเขตแดนหรือไม่

**ตอบ :** ไม่กระทบ เนื่องจากตามข้อ 11 วรรค 3 ของ Operational Guidelines ของอนุสัญญาการคุ้มครองมรดกโลก มีสาระสำคัญว่า การรวมเอาโบราณสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการอ้างสิทธิโดยประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ จะไม่กระทบการอ้างสิทธิของประเทศหนึ่งที่เป็นคู่พิพาทไม่ว่าทางใด

## 26. ไทยควรถอนตัวจากการเป็นภาคีอนุสัญญามรดกโลกหรือไม่

**ตอบ :** ไม่ควร เนื่องจากการเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ยังเปิดโอกาสให้ไทยมีสิทธิคัดค้าน แทนที่จะปล่อยให้กัมพูชาดำเนินการอยู่เพียงฝ่ายเดียว

ทั้งนี้ การที่ไทยประกาศเจตนารมณ์ลาออกจากการเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ในระหว่างการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 35 ปี 2554 ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ยังไม่ถือว่าเป็นการถอนตัวจากการเป็นภาคีอนุสัญญาฯ เนื่องจากการถอนตัวจากการเป็นภาคีอนุสัญญาฯ จะมีผลสมบูรณ์ 12 เดือนภายหลังจากที่ได้ยื่นหนังสือบอกเลิกการเป็นภาคีอนุสัญญาฯ เป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก ซึ่งไทยยังไม่เคยยื่นหนังสือดังกล่าว ดังนั้น จึงถือว่าปัจจุบันไทยยังเป็นภาคีอนุสัญญาฯ

## 27. กัมพูชายื่นตีความคำตัดสินศาลโลกเมื่อใด

**ตอบ :** เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2554 และในเวลาเดียวกัน กัมพูชาขอให้ศาลโลกมีคำสั่งมาตรการชั่วคราวด้วย



ภาพที่ 8 : วังสันติภาพ (Peace Palace) ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ที่ทำการของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ที่มา : ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ)

## 28. ทำไมไทยต้องไปต่อสู่อัยการยื่นตีความนี้ในศาลโลก

**ตอบ :** เพราะการยื่นคำขอต่อศาลโลกของกัมพูชาในครั้งนี้ไม่ใช่เป็นการฟ้องคดีใหม่ แต่เป็นการขอให้ศาลตีความคดีเก่าที่ศาลโลกได้ตัดสินไปแล้วเมื่อปี 2505 และหากไทยปฏิเสธที่จะต่อสู้คดีในศาลโลก กัมพูชาสามารถเรียกร้องให้ศาลตัดสินบนพื้นฐานของคำขอ คำให้การและเอกสารประกอบของฝ่ายกัมพูชาฝ่ายเดียวได้ ตามข้อ 53 ของธรรมนูญศาลโลก ซึ่งเมื่อศาลโลกมีคำตัดสินออกมาก็จะมีผลผูกพันไทยด้วย

## 29. การยื่นขอตีความของกัมพูชามีรายละเอียดพอสังเขปอย่างไร

**ตอบ :** กล่าวโดยสรุปก็คือ : กัมพูชาขอให้ศาลโลกวินิจฉัยว่า ไทยต้องเคารพดินแดนของกัมพูชา ซึ่งดินแดนในพื้นที่ปราสาทและบริเวณใกล้เคียงถูกกำหนดโดยแผนที่ภาคผนวก 1 (แผนที่มาตราส่วน 1 : 200,000 ระวังดงรัก)



ภาพที่ 9 : ที่ตั้งของปราสาทพระวิหาร ตามแผนที่ภาคผนวก 1 มาตราส่วน 1 : 200,000 ระวังดงรัก

### 30. ข้อต่อสู้ของไทยมีอย่างไรบ้าง

**ตอบ :** ข้อต่อสู้ของไทยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การคัดค้านคำขอให้มีมาตรการชั่วคราว และข้อต่อสู้ในคดีตีความซึ่งเป็นคดีหลัก

#### การคัดค้านคำขอให้มีการชั่วคราว

(1) ศาลโลกไม่มีอำนาจเบื้องต้น (prima facie jurisdiction) เนื่องจากไทยได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลโลกครบถ้วนแล้ว รวมทั้งไม่มีข้อพิพาทในประเด็นที่กัมพูชายกขึ้น นอกจากนี้ คำขอของกัมพูชาไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับประเด็นในสาระสำคัญของข้อพิพาท

(2) ไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะทำให้ศาลโลก ต้องมีคำสั่งออกมาตราการชั่วคราว เนื่องจาก

- ขณะนี้กลไกคณะกรรมการสิทธิการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา (JBC) คณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย - กัมพูชา (GBC) และการระงับข้อพิพาทโดยกลไกทวิภาคีโดยมีอาเซียน (ASEAN) สนับสนุน มีความคืบหน้าดี และ

- เหตุปะทะตามแนวชายแดนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนเมษายน 2554 ซึ่งกัมพูชากล่าวอ้าง เกิดขึ้นที่บริเวณปราสาทตาเมือนและปราสาทตาควาย ซึ่งอยู่ห่างจากปราสาทพระวิหาร 158 กิโลเมตร และ 147 กิโลเมตร ตามลำดับ

(3) คำขอของกัมพูชาเป็นการด่วนสรุป กล่าวคือ เป็นการตัดสินเรื่องสารัตถะของคดี ทั้ง ๆ ที่ศาลโลกยังไม่ได้ตัดสินคดีตีความ (คดีหลัก)

#### การคัดค้านคำขอให้พิจารณาคดีตีความ

ศาลโลกไม่มีอำนาจพิจารณาและกัมพูชาไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากคำฟ้องของกัมพูชาไม่ใช่คำขอตีความคำพิพากษาเก่า

ตามที่กัมพูชาอ้าง แต่เป็นการฟ้องคดีใหม่เกี่ยวกับข้อพิพาทใหม่ที่เพิ่งจะเกิดขึ้นเมื่อ 5 - 6 ปีมานี้ เพราะกัมพูชาต้องการขึ้นทะเบียนปราสาทเป็นมรดกโลก จึงเกิดข้อพิพาทใหม่เรื่องเส้นเขตแดนซึ่งอยู่นอกขอบเขตของคดีเก่าเมื่อปี 2505 และเป็นเรื่องที่จะต้องเจรจากันในรอบของเจบิซีตามบันทึกความเข้าใจปี 2543 ซึ่งการฟ้องคดีใหม่ไม่อาจทำได้เพราะไทยไม่ได้รับอำนาจศาลโลกแล้ว ดังนั้น คำฟ้องของกัมพูชาจึงเป็นการใช้กระบวนการพิจารณาความไปในทางมิชอบ (détournement de procédure)

ไทยและกัมพูชาไม่มีข้อพิพาทในเรื่องการตีความคำพิพากษาในคดีเดิม คำฟ้องปัจจุบันของกัมพูชาเป็นการเปลี่ยนท่าที่รื้อฟื้นเรื่องที่จะไปตั้งตั้งแต่ปี 2505 แล้ว เพราะกัมพูชาได้ยอมรับอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปีนั้นว่าไทยได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาแล้ว โดยไทยได้ถอนกำลังและเจ้าหน้าที่ออกจากปราสาทพระวิหารและบริเวณใกล้เคียงปราสาทตามขอบเขตที่กำหนดโดยมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 10 กรกฎาคม 2505 ซึ่งสอดคล้องกับขอบเขตของพื้นที่พิพาทในคดีเดิมตามความเข้าใจทั้งของคู่ความและของศาล

คำฟ้องของกัมพูชาเป็นเสมือนการอุทธรณ์ที่ซ่อนมาในรูปคำขอตีความ ซึ่งขัดธรรมเนียมศาลและแนวคำพิพากษาของศาลเรื่องการตีความ เนื่องจากกัมพูชาขอตีความคำพิพากษาส่วนที่เป็นเหตุผล ไม่ใช่ส่วนที่เป็นคำตัดสิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขอให้ศาลตัดสินสิ่งที่ศาลได้เคยปฏิเสธที่จะตัดสินให้แล้วอย่างชัดเจนเมื่อปี 2505 เนื่องจากอยู่นอกขอบเขตของคดีคือหนึ่ง เส้นเขตแดนอยู่ที่ไหน และสอง แผนที่ผนวกคำฟ้องของกัมพูชาที่กัมพูชาเรียกว่า “แผนที่ภาคผนวก 1” นั้นมีสถานะทางกฎหมายอย่างไร

ดังนั้น ไทยจึงเห็นว่าศาลไม่มีอำนาจพิจารณาและไม่อาจรับคำขอของกัมพูชาได้ หรือหากศาลเห็นว่ามีความจำเป็นและรับคำขอ

ก็ไม่มีเรื่องที่จะต้องตีความ หรือหากศาลฯ เห็นว่ามีอำนาจและรับคำขอให้ตีความ ก็ควรตัดสินว่าคำพิพากษาศาลฯ ในปี 2505 มิได้ตัดสินว่าเส้นเขตแดนเป็นไปตาม “แผนที่ภาคผนวก 1”

### 31. คณะบุคคลและผู้รับพิชชอบในการต่อสู้คดีที่ศาลโลกประกอบไปด้วยบุคคลใดบ้าง และแบ่งความรับผิดชอบอย่างไร

**ตอบ :** คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554

1. แต่งตั้งคณะดำเนินคดีปราสาทพระวิหารของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย เอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮก ในฐานะตัวแทน (agent) ทนายของฝ่ายไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก เจ้ากรมแผนที่ทหาร อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และผู้อำนวยการกองเขตแดน

2. แต่งตั้งคณะทำงานของกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินคดี

3. มอบหมายให้คณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณานุสัญญาต่างๆ (ซึ่งเป็น คณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านกฎหมายจากหน่วยงานภาครัฐและภาควิชาการรวม 34 คน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน) เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาทำหน้าที่กลั่นกรองให้ความเห็น ก่อนนำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดท่าทีของฝ่ายไทย ในกระบวนการพิจารณาคำขอตีความของศาลโลกนำเสนอ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป



ภาพที่ 10 : บรรยากาศการพิจารณาคำขอมาตรการชั่วคราวของกัมพูชา เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2554 (ที่มา : ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ)

### 32. รัฐบาลไทยได้วางจ้างที่ปรึกษากฎหมายต่างประเทศเป็นนายของฝ่ายไทยกี่คน มีใครบ้าง มีประวัติย่อ ๆ อย่างไร

**ตอบ :** 3 คน ได้แก่ (1) ศาสตราจารย์เจมส์ ครอว์ฟอร์ด (James Crawford) (2) ศาสตราจารย์โดนัลด์ เอ็ม แม็คเรย์ (Donald M. McRae) และ (3) ศาสตราจารย์อแลง แพลเลต์ (Alain Pellet) ซึ่งรัฐบาลไทยเห็นชอบให้บุคคลดังกล่าว เป็นที่ปรึกษากฎหมายระหว่างประเทศสำหรับต่อสู้คดีในศาลโลก โดยพิจารณาจากคุณสมบัติและความสามารถที่โดดเด่นเป็นหลัก รวมถึงการยอมรับในระดับสากลด้วย

#### Professor James Crawford

ศาสตราจารย์ครอว์ฟอร์ด เป็นชาวออสเตรเลีย ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์ด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ สหราชอาณาจักร มีประสบการณ์ว่าความในเวทีระหว่างประเทศต่าง ๆ มากที่สุดคนหนึ่งของโลก ทั้งในศาลโลก



ภาพที่ 11 : คณะทนายความของไทยในศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

ศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ ศาลอาญาระหว่างประเทศ และศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อระงับข้อพิพาทด้านการลงทุน (International Center for the Settlement of Investment Disputes - ICSID) โดยเคยเป็นทนายความให้แก่รัฐบาล มาเลเซียในคดีเกาะปูเลา บาทู ปูเต๊ะ (Pulau Batu Puteh) เมื่อปี 2551 และคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับบอริปไตเหนือหมู่เกาะ สิปาดันและลิกิตัน

### Professor Donald M. McRae

ศาสตราจารย์แม็คเรย์ มีสัญชาติแคนาดา/นิวซีแลนด์ เป็นสมาชิกศาลประจำอนุญาโตตุลาการ (Permanent Court of Arbitration - PCA) ตั้งแต่ปี 2531 และสมาชิกคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ ตั้งแต่ปี 2549 นอกจากนี้ยังเป็นทนายความของรัฐบาลนิวซีแลนด์ด้านการกฎหมาย การค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งคดีต่าง ๆ ในองค์การการค้าโลก (WTO) ตั้งแต่ปี 2541 ถึงปัจจุบัน เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาล นิวซีแลนด์ด้านเขตทางทะเล ระหว่างปี 2543 - 2548 เป็นที่ปรึกษาของแคนาดาในข้อพิพาทระหว่างแคนาดา -

สหรัฐอเมริกา ในคดีเขตทางทะเลในอ่าวเมน (Gulf of Maine Maritime Boundary) และระหว่างแคนาดา - ฝรั่งเศส ในคดี เขตทางทะเลบริเวณหมู่เกาะแซงปีแยร์และมีเกอลง (St. Pierre and Miquelon Maritime Boundary) และเป็นทนายความให้ สาธารณรัฐซูรินาเม (Suriname) ในคดีระหว่างกายอานากับ ซูรินาเม (Guyana v. Suriname) เมื่อปี 2549

### Professor Alain Pellet

ศาสตราจารย์เปเลต์ มีสัญชาติฝรั่งเศส ปัจจุบันเป็น ศาสตราจารย์ด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่มหาวิทยาลัยปารีส นองแตร์ (University Paris Ouest, Nanterre - La Défense) ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะกรรมการการกฎหมายระหว่าง ประเทศแห่งสหประชาชาติ (International Law Commission) ตั้งแต่ปี 2533 และเคยดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการ กฎหมายระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ จากปี 2540 - 2541 และมีประสบการณ์ว่าความในศาลโลกมากกว่า 35 คดี เป็นที่ปรึกษากฎหมายและทนายให้แก่ประเทศต่าง ๆ กว่า 20 ประเทศ รวมถึงอินโดนีเซีย (คดีข้อพิพาทเกี่ยวกับบอริปไตเหนือ หมู่เกาะสิปาดัน (Sipadan) และลิกิตัน (Ligitan)) และสิงคโปร์ (คดีข้อพิพาทเกี่ยวกับบอริปไตเหนือเกาะเปดรา บลังกา (Pedra Blanca))

### 33. บุคคลใดมีอำนาจและเป็นผู้แต่งตั้งบุคคล ตามข้อ 32

**ตอบ :** คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะที่ปรึกษากฎหมายฯ เป็นทนายฝ่ายไทย ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ

### 34. การต่อสู้คดีที่ศาลโลกของคณะบุคคลตาม ข้อ 32 ในสมัยนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีการดำเนินการอะไรไปบ้าง

**ตอบ :** 1. ประชุมร่วมกับคณะดำเนินคดีปราสาทพระวิหาร ของประเทศไทยเพื่อเตรียมข้อต่อสู้ของไทย

2. ร่วมจัดทำคำให้การและทำหน้าที่เป็นทนายให้การ ต่อศาลโลกในระหว่างการนั่งพิจารณา (oral hearings) ของศาลโลก ระหว่างวันที่ 30 - 31 พฤษภาคม 2554

### 35. หลังจากที่รัฐบาลปัจจุบันที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เข้ามาบริหารประเทศ ได้เปลี่ยนแปลงคณะบุคคลต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ ในการดำเนินคดีหรือไม่อย่างไร

**ตอบ :** ไม่มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะบุคคล ที่รับผิดชอบ

### 36. เป็นไปได้หรือไม่ที่จะขอให้กับพวากอนฟ้อง ก่อนศาลโลกตัดสิน

**ตอบ :** กัมพูชาเป็นฝ่ายยื่นขอตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหารปี 2505 ซึ่งเป็นสิทธิของคู่ความตามข้อ 60 ของธรรมนูญ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และยอมเป็นฝ่ายที่สามารถ ขอลงคำขอให้ศาลโลกตีความดังกล่าว อย่างไรก็ตามก็ดี รัฐบาลและ กระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการทางการเมืองและการทูต มาอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงความมีศักดิ์ศรีอย่างเท่าเทียมกัน ของทั้งไทยและกัมพูชา ทั้งนี้ สาธารณชนควรมีความเข้าใจด้วย ว่า ประเด็นปราสาทพระวิหารเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหว ทางการเมืองภายในของกัมพูชาเช่นเดียวกัน จึงคาดว่ากัมพูชา น่าจะไม่ถอนฟ้อง

### 37. ศาลโลกได้มีคำสั่งมาตรการคุ้มครองชั่วคราว ก่อนตัดสินคดีเมื่อใด และอย่างไร

**ตอบ :** ศาลโลกมีคำสั่งมาตรการชั่วคราว เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2554 ดังนี้

(1) ให้ไทยและกัมพูชาถอนทหารออกจากเขตปลอดทหารชั่วคราว (Provisional Demilitarized Zone - PDZ) ที่ศาลฯ กำหนด และงดเว้นการดำเนินกิจกรรมที่ใช้อาวุธไปยังพื้นที่ ดังกล่าว

(2) ไม่ให้ไทยขัดขวางการเข้าออกปราสาทพระวิหาร โดยเสรีของกัมพูชา หรือการส่งเครื่องอุปโภคบริโภคไปยังบุคลากร ที่ไม่ใช่ทหารของกัมพูชาที่อยู่ในปราสาทพระวิหาร

(3) ให้อนุญาตผู้สังเกตการณ์ที่ตั้งขึ้นโดยอาเซียนเข้าไป ยังเขตปลอดทหารชั่วคราว

(4) ให้งดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ข้อพิพาทในศาลโลก ทวีความร้ายแรงหรือแก้ไขยากขึ้น



ภาพที่ 12 : เขตปลอดทหารชั่วคราว (Provisional Demilitarized Zone - PDZ) ตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2554

### 38. ไทยและกัมพูชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งเรื่อง มาตรการชั่วคราวหรือไม่ และถ้าไม่ปฏิบัติตาม จะมีผลอย่างไร

**ตอบ :** ไทยและกัมพูชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของศาลโลก เนื่องจากข้อ 94 ของกฎบัตรสหประชาชาติ กำหนดว่ารัฐสมาชิกสหประชาชาติต้องปฏิบัติตามคำตัดสินของศาลโลก

หากไม่ปฏิบัติตาม อีกฝ่ายอาจเสนอเรื่องให้องค์กรที่เกี่ยวข้องของสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ พิจารณาออกมาตรการเพื่อให้ปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวของศาลโลก (ข้อ 94 วรรค 2 ของกฎบัตรสหประชาชาติ)

### 39. หลังจากที่รัฐบาลปัจจุบันที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเข้าบริหารประเทศ คนบุคคลต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี ได้ดำเนินการต่อสู้คดีที่ศาลโลกในเรื่องใดบ้าง

#### **ตอบ :** คดีตีความ

จัดทำข้อสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษร (Written Observations) และคำอธิบายเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษร (Further Written Explanations) ของฝ่ายไทยร่วมกับผู้แทนคณะดำเนินคดีปราสาทพระวิหารของประเทศไทยและคณะเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ ตามแนวทางที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2554 และวันที่ 5 มิถุนายน 2555 ตามลำดับ) และจากคณะดำเนินคดีปราสาทพระวิหารของประเทศไทย ตลอดจนคณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณาอนุสัญญาต่าง ๆ และได้ยื่นเอกสารดังกล่าวทั้งสอง

ต่อศาลโลกเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2554 และ 21 มิถุนายน 2555 ตามลำดับ

#### **การปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราว**

มีการประชุมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบท่าทีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2554 และนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม นำท่าทีซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้วหารือกับฝ่ายกัมพูชา ระหว่างการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย-กัมพูชา (GBC)

เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2554 ไทยและกัมพูชาได้ตกลงกัน ระหว่างการประชุมจีพีซีที่กรุงพนมเปญว่า จะจัดตั้งคณะทำงานร่วม (Joint Working Group) ขึ้นมาเพื่อเป็นกลไกในการพิจารณาการปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวของศาลโลกร่วมกันอย่างเท่าเทียม โปร่งใส และตรวจสอบได้

ระหว่างวันที่ 3-4 เมษายน 2555 มีการประชุมคณะทำงานร่วมครั้งที่ 1 ที่กรุงเทพมหานคร สรุปสาระสำคัญได้ว่า ไทยและกัมพูชาจะใช้กลไกประสานงานต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร กระชับความสัมพันธ์ และป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้ง พร้อมทั้งให้เก็บกู้ทุ่นระเบิดในพื้นที่ที่มีความจำเป็น โดยเฉพาะเขตปลอดทหารชั่วคราว และตกลงกันที่จะหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวในประเด็นอื่น ๆ ในการประชุมคณะทำงานร่วมครั้งต่อไป

ระหว่างวันที่ 26 - 28 มิถุนายน 2555 มีการประชุมคณะทำงานร่วม ครั้งที่ 2 ที่กรุงพนมเปญ สรุปสาระสำคัญได้ว่า ทั้งสองฝ่ายตกลงให้ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติไทย และกัมพูชา (TMAC และ CMAC) ประชุมในสัปดาห์ที่สามของเดือนกรกฎาคม 2555 ที่กรุงเทพมหานคร เพื่อหารือเกี่ยวกับแผนการเก็บกู้ทุ่นระเบิดร่วมในเขตปลอดทหารชั่วคราว

เพื่อความปลอดภัยของคณะผู้สังเกตการณ์ร่วมและอำนวยความสะดวกให้กับกระบวนการปรับกำลังทหาร และเห็นว่าควรดำเนินการปรับกำลังทหารออกจากเขตปลอดภัยชั่วคราวภายใน 30 วัน หลังจากเสร็จสิ้นการเก็บกู้ทุ่นระเบิดร่วมในบริเวณที่จำเป็น โดยให้คณะผู้สังเกตการณ์เข้าสังเกตการณ์การปรับกำลัง

เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2555 ไทยและกัมพูชาได้เริ่มปรับกำลังทหารบางส่วนของแต่ละฝ่ายในเขตปลอดภัยชั่วคราว โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าปฏิบัติหน้าที่แทน



ภาพที่ 13 : การประชุมคณะทำงานร่วม ไทย - กัมพูชา (Joint Working Group - JWG) ครั้งที่ 1 ที่กรุงเทพมหานคร



ภาพที่ 14 และ 15 : การปรับกำลังทหารบางส่วนของฝ่ายไทยและกัมพูชา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2555 (ที่มา : สำนักข่าวเอเอฟพี)

ระหว่างวันที่ 17-19 ธันวาคม 2555 มีการประชุมคณะทำงานร่วมครั้งที่ 3 ที่กรุงเทพมหานคร สรุปสาระสำคัญได้ว่า ไทยและกัมพูชาตกลงที่จะให้เจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายไปร่วมกันกำหนดตำแหน่งจุด ABC และ D ของเขตปลอดภัยชั่วคราวในภูมิประเทศพร้อมทั้งให้ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติของทั้งสองประเทศร่วมกันเตรียมแผนการเก็บกู้ทุ่นระเบิดร่วม (Joint Demining Plan) ในพื้นที่ที่จำเป็น (required areas) ของเขตปลอดภัยชั่วคราวภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2556 และจะเริ่มการเก็บกู้ทุ่นระเบิดร่วมในไตรมาสแรกของปี 2556



ภาพที่ 16 : การประชุมคณะทำงานร่วม ไทย - กัมพูชา (JWG) ครั้งที่ 3 ที่กรุงเทพมหานคร

#### 40. ขั้นตอนและกรอบเวลาในการต่อสู้คดีที่ศาลโลก ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

**ตอบ :** ศาลโลกกำหนดให้มีการนั่งพิจารณาคำอธิบายชี้แจงทางวาจาเพิ่มเติม (Further Oral Explanations หรือ Oral Hearings) ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 15 - 19 เมษายน 2556

#### 41. ไทยจะอธิบายอะไรต่อศาลโลกในช่วง การอธิบายทางวาจา ที่กรุงเฮก ระหว่างวันที่ 15 - 19 เมษายน 2556

**ตอบ :** เนื่องจากเอกสารข้อเขียนมีความยาวมาก การอธิบายทางวาจาต่อศาลโลกจึงเป็นโอกาสให้หยิบยกประเด็นสำคัญในเอกสารข้อเขียนของไทยเพื่อให้ศาลโลกตระหนัก และย้ำข้อต่อสู้หลักเพื่อให้ศาลโลกกลับไปพิจารณาประเด็นเหล่านี้ในเอกสารข้อเขียนของไทยในการจัดทำคำตัดสิน นอกจากนี้จะมีการตอบโต้ประเด็นที่กัมพูชาหยิบยกขึ้นในระหว่างการอธิบายทางวาจาของกัมพูชาด้วย

#### 42. คาดว่าศาลโลกน่าจะมีคำตัดสินเมื่อใด

**ตอบ :** ขึ้นอยู่กับว่าศาลโลกจะกำหนดกระบวนการเพิ่มเติมหรือไม่ หากไม่มีกระบวนการเพิ่มเติม คาดว่าศาลโลกจะมีคำตัดสินในช่วงปลายปี 2556

#### 43. คาดว่าศาลจะตัดสินออกมาอย่างไร

**ตอบ :** มีความเป็นไปได้ 4 แนวทาง คือ

(1) ศาลโลกตัดสินว่ากัมพูชาไม่มีอำนาจฟ้อง และศาลโลกไม่มีอำนาจพิจารณา พร้อมทั้งจำหน่ายคดี

(2) ศาลโลกรับตีความคำพิพากษา โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ปราสาทพระวิหารสอดคล้องกับแนวทางของไทย กล่าวคือ ขอบเขตพื้นที่ปราสาทฯ เป็นไปตามเส้นมติคณะรัฐมนตรีปี 2505

(3) ศาลโลกรับตีความคำพิพากษา โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ปราสาทพระวิหารสอดคล้องกับแนวทางของกัมพูชา กล่าวคือ ขอบเขตพื้นที่ปราสาทฯ เป็นไปตามเส้นแผนที่ภาคผนวก 1 (แผนที่มาตราส่วน 1 : 200,000 ระวังดงรัก)

(4) ศาลโลกรับตีความคำพิพากษา โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ปราสาทพระวิหารตามแนวทางอื่นที่ศาลโลกเห็นว่าสมควร

#### 44. คู่ความสามารถอุทธรณ์คำพิพากษาของ ศาลโลกในคดีตีความได้หรือไม่

**ตอบ :** ตามข้อ 60 ของธรรมนูญศาล คำพิพากษาของศาลโลกถือเป็นที่สุด และไม่สามารถอุทธรณ์ได้

#### 45. ถ้าศาลโลกมีคำตัดสินออกมา ไทยและกัมพูชา จะต้องปฏิบัติตามคำตัดสินของศาลโลกหรือไม่

**ตอบ :** ไทยและกัมพูชา ในฐานะสมาชิกสหประชาชาติ มีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามคำตัดสินของศาลโลก ตามข้อ 94 ของกฎบัตรสหประชาชาติ

#### 46. ถ้าไทยหรือกับพหุชาไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของศาลโลก ศาลฯ จะมีมาตรการบังคับอย่างไร และจะมีผลทางกฎหมายตามมาอย่างไรบ้าง

**ตอบ :** ศาลโลกไม่มีอำนาจหน้าที่บังคับคดี แต่ไทยและกัมพูชาต่างสามารถขอให้คณะมนตรีความมั่นคงพิจารณาออกมาตรการใดๆ ที่เห็นสมควรและไม่ขัดกฏบัตรสหประชาชาติ เพื่อบังคับคดีได้ โดยเป็นไปตามข้อ 94 วรรค 2 ของกฏบัตรสหประชาชาติ



ภาพที่ 17 : องค์คณะผู้พิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ณ วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2555 (ที่มา : ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ)

#### 47. ปัญหาเขตแดนในบริเวณปราสาทพระวิหาร มีความเกี่ยวข้องกับการแบ่งเขตทางทะเล ในอ่าวไทยระหว่างไทยกับกัมพูชาหรือไม่

**ตอบ :** ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน การกำหนดเส้นเขตแดนสำหรับพื้นที่บริเวณปราสาทพระวิหารเป็นไปตามอนุสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส ค.ศ. 1904 ขณะที่เส้นเขตแดนบริเวณจังหวัดตราดอยู่ภายใต้สนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส ค.ศ. 1907 ซึ่งเป็น

ความตกลงคนละฉบับกัน สำหรับเขตทางทะเล ไทยกับฝรั่งเศส ไม่เคยมีความตกลงระหว่างกัน ดังนั้น จึงเป็นไปได้ในทางเทคนิค ที่การกำหนดเส้นเขตแดนในบริเวณปราสาทพระวิหารจะกระทบกับการแบ่งเขตทางทะเลในอ่าวไทย

#### 48. ไทยสามารถอ้างอนุสัญญากรุงโตเกียว ในการต่อสู้คดีได้หรือไม่

**ตอบ :** ไม่ได้ เนื่องจากอนุสัญญาดังกล่าวถูกยกเลิกไปแล้ว “อนุสัญญากรุงโตเกียว” หรือ อนุสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส พ.ศ. 2484 (ค.ศ. 1941) ลงนามที่กรุงโตเกียววันนี้เป็นอนุสัญญาที่สืบเนื่องมาจากกรณีพิพาทอินโดจีนระหว่างไทยกับฝรั่งเศสในปี 2484 ซึ่งญี่ปุ่นได้เข้ามาไกล่เกลี่ย ผลของอนุสัญญากรุงโตเกียวทำให้ไทยได้รับดินแดนที่เคยเสียให้ฝรั่งเศสกลับคืนมา รวมถึงปราสาทพระวิหารด้วย แต่ต่อมาในปี 2489 ได้มีการจัดทำความตกลงระหว่างไทยกับฝรั่งเศสฉบับใหม่ คือ ความตกลงระงับกรณีระหว่างไทยกับฝรั่งเศส หรือ “ความตกลงกรุงวอชิงตัน” (Washington Accord) ซึ่งได้ยกเลิกอนุสัญญากรุงโตเกียวและทำให้ไทยต้องคืนดินแดนที่ได้คืนมาเมื่อปี 2484 ให้แก่ฝรั่งเศส

#### 49. ประชาชนสามารถติดตามและอ่านเอกสารในคดีนี้ได้หรือไม่

**ตอบ :** 1. เว็บไซต์ของศาลโลก : [www.icj-cij.org](http://www.icj-cij.org)  
2. เว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ : [www.mfa.go.th/phraviharn](http://www.mfa.go.th/phraviharn)

## 50. นอกจากเอกสารชุดคำถาม - คำตอบนี้ กระทรวงการต่างประเทศจัดทำเอกสารเกี่ยวกับปราสาทพระวิหารอย่างไรบ้าง

**ตอบ :** - ได้จัดแถลงข่าวเกี่ยวกับการสู้คดีในศาลโลก เป็นระยะ ๆ

- ได้จัดทำหนังสือ “ข้อมูลที่ประชาชนไทยควรทราบเกี่ยวกับกรณีปราสาทพระวิหารและการเจรจาเขตแดนไทย - กัมพูชา” ซึ่งเป็นการจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 โดยปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น และให้รวมถึงพัฒนาการล่าสุดเกี่ยวกับการดำเนินการในกรอบของศาลโลก

- ได้จัดทำแผนพับ “สรุปข้อมูลสถานะของคดีตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหารปี 2505” สรุปความคืบหน้าของการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคดีตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหาร และการปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวของศาลโลก

- มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง และสื่อประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลิตขึ้นทั้งหมดไว้ในเว็บไซต์ : [www.mfa.go.th/phravaham](http://www.mfa.go.th/phravaham)

- นอกจากหนังสือคำถาม-คำตอบกรณีปราสาทพระวิหารเล่มนี้ กระทรวงการต่างประเทศอยู่ระหว่างการจัดทำสื่อในรูปแบบอื่นเพิ่มเติม อาทิ สารคดีโทรทัศน์และวิทยุ หนังสือการ์ตูน และคลิปวีดิทัศน์ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าใจเกี่ยวกับคดี ซึ่งเป็นประเด็นที่ละเอียดและซับซ้อนได้มากขึ้น

## ลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญเกี่ยวกับปราสาทพระวิหาร

**พ.ศ. 2442**

- พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ทรงค้นพบปราสาทพระวิหาร

**พ.ศ. 2447**

- สยามและฝรั่งเศสจัดทำอนุสัญญากำหนดเขตแดนระหว่างสยาม - อินโดจีน (รวมถึงพื้นที่ที่ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่)

**พ.ศ. 2447 - 2450**

- คณะกรรมการปักปันพรมสยาม - ฝรั่งเศส ชุดที่ 1 ทำการปักปันเขตแดนระหว่างสยาม - อินโดจีน ตามอนุสัญญา พ.ศ. 2447

**พ.ศ. 2451**

- ฝรั่งเศสจัดทำแผนที่มาตราส่วน 1 : 200,000 (จำนวน 11 ระวัง) และจัดส่งให้ประเทศไทย แต่ไม่ได้มีการรับรอง โดยคณะกรรมการปักปันพรม

**พ.ศ. 2473**

- การเสด็จเยือนปราสาทพระวิหารของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ โดยมีข้าหลวงฝรั่งเศสให้การต้อนรับ

**พ.ศ. 2496**

- กัมพูชาได้รับเอกราชจากฝรั่งเศส

**พฤศจิกายน 2501**

- กัมพูชาตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย

**กุมภาพันธ์ 2502**

- ไทยและกัมพูชาสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกลับคืน

### 6 ตุลาคม 2502

- กัมพูชาฟ้องไทยต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในคดีปราสาทพระวิหาร

### 26 พฤษภาคม 2504

- ศาลโลกมีคำพิพากษา (ชั้นการคัดค้านเบื้องต้น) ตัดสินว่าศาลโลกมีอำนาจพิจารณาคดี

### 15 มิถุนายน 2505

- ศาลโลกมีคำพิพากษา (ชั้นเนื้อหา) ตัดสินให้อธิปไตยเหนือปราสาทพระวิหารเป็นของกัมพูชาให้ไทยถอนทหารและตำรวจออกจากปราสาท และบริเวณใกล้เคียงปราสาท และคืนวัตถุโบราณที่อาจได้นำออกมาจากปราสาท

### 3 กรกฎาคม 2505

- รัฐบาลไทยออกแถลงการณ์แสดงความไม่เห็นด้วยต่อผลคำพิพากษาของศาลโลก แต่ในฐานะสมาชิกสหประชาชาติไทยจะปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลโลก

### 6 กรกฎาคม 2505

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีหนังสือถึงรักษาการเลขาธิการสหประชาชาติ แจ้งว่าไทยไม่เห็นด้วยต่อผลคำพิพากษาของศาลโลก แต่ก็จะปฏิบัติตามในฐานะสมาชิกสหประชาชาติ พร้อมสงวนสิทธิในการทวงคืนปราสาทพระวิหารโดยวิธีทางกฎหมาย

### 10 กรกฎาคม 2505

- คณะรัฐมนตรีมีมติให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาพร้อมกำหนดขอบเขตบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหาร และให้สร้างป้ายแสดงเขตดังกล่าว และสร้างรั้วลวดหนามล้อมรอบ

### 15 กรกฎาคม 2505

- ประเทศไทยถอนทหารและตำรวจออกจากปราสาทพระวิหาร และเคลื่อนย้ายเสาธงออกจากพื้นที่โดยไม่ได้เชิญธงชาติไทยลงจากยอดเสา

### 5 มกราคม 2506

- สมเด็จพระนโรดม สีหนุ เสด็จฯ เยือนปราสาทพระวิหารในพิธีเข้าครอบครองปราสาทพระวิหารอย่างเป็นทางการ

### 30 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน 2546

- ในการประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมไทย - กัมพูชา ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันที่จะร่วมมือพัฒนาเขาพระวิหารและบูรณปฏิสังขรณ์ปราสาทพระวิหาร

### 30 มกราคม 2549

- กัมพูชายื่นขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

### 7 กรกฎาคม 2551

- ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 32 มีมติให้ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

### กรกฎาคม - ตุลาคม 2551

- เหตุการณ์ความตึงเครียดและการปะทะตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชาในพื้นที่ใกล้ปราสาทพระวิหาร

### 3 เมษายน 2552

- เหตุการณ์ปะทะตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชาในพื้นที่ใกล้ปราสาทพระวิหาร

### 4 - 7 กุมภาพันธ์ 2554

- เหตุการณ์ปะทะตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชาในพื้นที่ใกล้ปราสาทพระวิหาร

#### 14 กุมภาพันธ์ 2554

- คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติประชุมเกี่ยวกับกรณีเหตุการณ์ปะทะตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา โดยประธานการประชุมได้ออกแถลงข่าวเรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายใช้ความอดทนอดกลั้นและยุติการปะทะอย่างถาวรโดยเร็ว และให้มีการเจรจาโดยให้อาเซียนมีบทบาทสนับสนุน

#### 22 กุมภาพันธ์ 2554

- การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการโดยอินโดนีเซียในฐานะประธานอาเซียนในขณะนั้น ได้ออกแถลงการณ์ (Statement by the Chairman of ASEAN) เรียกร้องให้ไทยและกัมพูชากลับมาเจรจาทวิภาคีกันต่อไปตามกลไกที่มีอยู่ โดยให้อินโดนีเซียมีบทบาทสนับสนุนตามความเหมาะสม

#### 7 - 8 เมษายน 2554

- การประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา ที่เมืองโบกอร์ อินโดนีเซีย โดยมีการหารือเกี่ยวกับการเชิญผู้สังเกตการณ์อินโดนีเซียไปยังพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ปะทะบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

#### 28 เมษายน 2554

- กัมพูชายื่นขอให้ศาลโลกตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหารปี 2505 และขอให้ศาลโลกออกคำสั่งมาตรการชั่วคราว

#### 30 - 31 พฤษภาคม 2554

- ไทยและกัมพูชา ร่วมการนั่งพิจารณาคำขอให้ศาลโลกออกคำสั่งมาตรการชั่วคราวที่ศาลโลก ณ กรุงเฮก

#### 18 กรกฎาคม 2554

- ศาลโลกมีคำสั่งออกมาตรการชั่วคราว 4 ประการ รวมถึงการกำหนดเขตปลอดทหารชั่วคราวรอบปราสาทพระวิหาร เนื้อที่ประมาณ 17.3 ตารางกิโลเมตร

#### 18 ตุลาคม 2554

- คณะรัฐมนตรีมีมติให้ปฏิบัติตามคำสั่งฯ ของศาลโลก

#### 21 พฤศจิกายน 2554

- ไทยยื่นข้อสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษร (Written Observations)

#### 21 ธันวาคม 2554

- การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 8 ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะจัดตั้งคณะทำงานร่วม เพื่อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวของศาลโลกอย่างโปร่งใส เท่าเทียม และตรวจสอบได้

#### 8 มีนาคม 2555

- กัมพูชายื่นคำตอบ (Response) ต่อข้อสังเกตของไทย

#### 3 - 5 เมษายน 2555

- การประชุมคณะทำงานร่วม ครั้งที่ 1 ที่กรุงเทพมหานคร

#### 21 มิถุนายน 2555

- ไทยยื่นคำอธิบายเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษร (Further Written Explanations)

#### 26 - 28 มิถุนายน 2555

- การประชุมคณะทำงานร่วม ครั้งที่ 2 ที่กรุงพนมเปญ

#### 18 กรกฎาคม 2555

- ไทยและกัมพูชาได้ปรับกำลังทางทหารบางส่วนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามคำสั่งฯ ของศาลโลก

#### 17 - 19 ธันวาคม 2555

- การประชุมคณะทำงานร่วม ครั้งที่ 3 ที่กรุงเทพมหานคร

15 - 19 เมษายน 2556

- ศาลโลกกำหนดให้มีการอธิบายทางวาจาเพิ่มเติม (Further Oral Explanations) ที่ศาลโลก ณ กรุงเฮก

ปลายปี 2556

- ศาลโลกมีคำพิพากษาคดีตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหารปี 2505

\* \* \*

## Operative Paragraphs of 1962 ICJ Judgment on the case concerning the Temple of Preah Vihear

THE COURT,

by nine votes to three,

finds that the Temple of Preah Vihear IS situated in territory under the sovereignty of Cambodia;

finds in consequence,

by nine votes to three,

that Thailand is under an obligation to withdraw any military or police forces, or other guards or keepers, stationed by her at the Temple, or in its vicinity on Cambodian territory;

by seven votes to five,

that Thailand is under an obligation to restore to Cambodia any objects of the kind specified in Cambodia's fifth Submission which may, since the date of the occupation of the Temple by Thailand in 1954, have been removed from the Temple or the Temple area by the Thai authorities.

ข้อบทปฏิบัติการของคำพิพากษา  
ของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ  
ในคดีปราสาทพระวิหาร ปี 2505

ศาล

โดยคะแนนเสียงเก้าต่อสาม

ลงความเห็นเห็นว่าปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในดินแดนภายใต้  
อธิปไตยของกัมพูชา

โดยเหตุนี้ จึงพิพากษา

โดยคะแนนเสียงเก้าต่อสาม

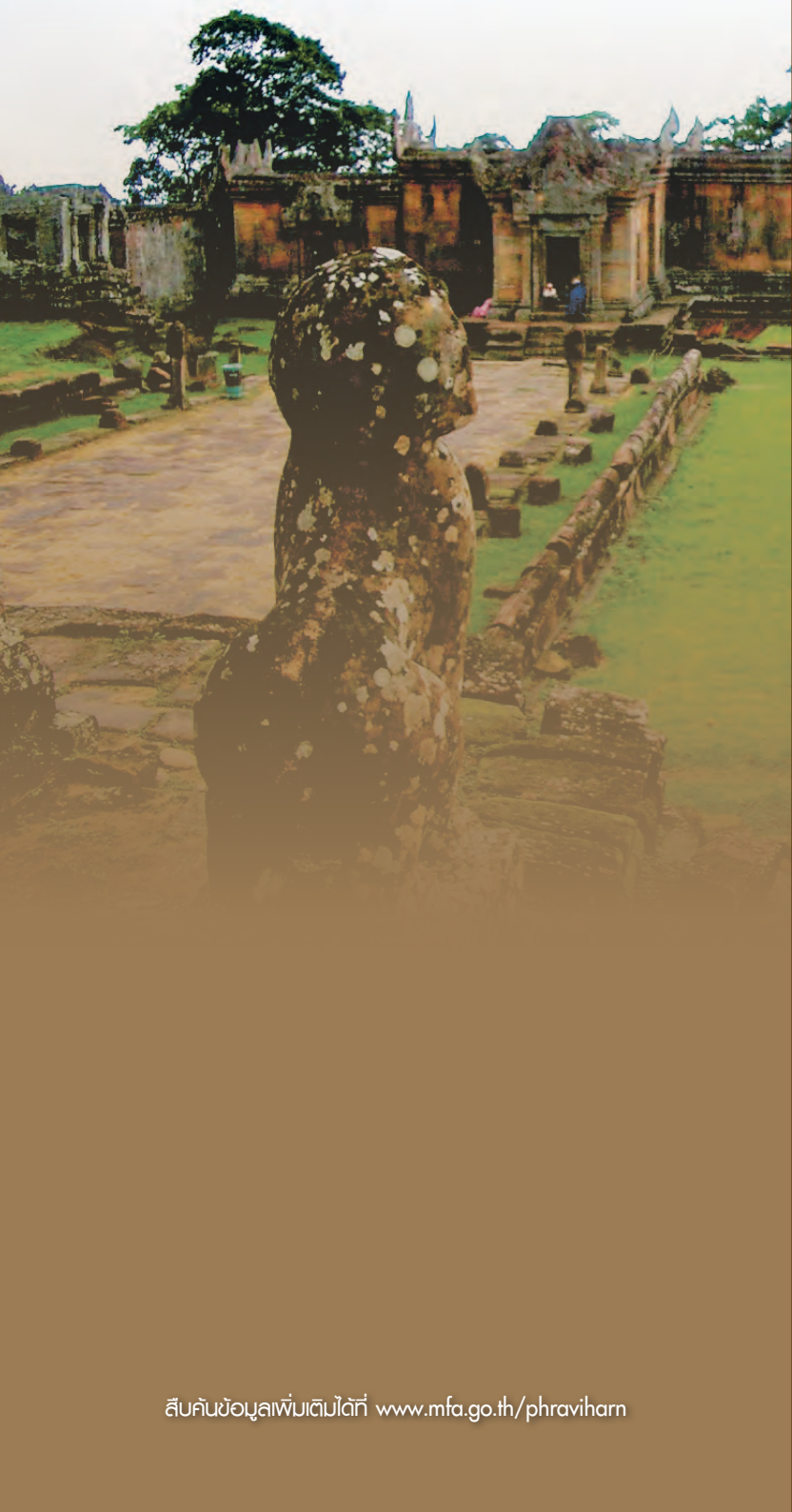
ว่าประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องถอนกำลังทหาร  
หรือตำรวจผู้เฝ้ารักษา หรือผู้ดูแลซึ่งประเทศไทยส่งไปประจำ  
อยู่ที่ปราสาทพระวิหารหรือในบริเวณใกล้เคียงปราสาท  
ในดินแดนของกัมพูชา

โดยคะแนนเสียงเจ็ดต่อห้า

ว่าประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องคืนให้แก่กัมพูชา  
บรรดาวัตถุชนิดที่ได้ระบุไว้ในคำแถลงสรุปข้อหาของกัมพูชา  
ซึ่งเจ้าหน้าที่ไทยอาจจะได้โยกย้ายออกไปจากปราสาทหรือ  
พื้นที่ปราสาทนับแต่วันที่ประเทศไทยเข้าครอบครองปราสาท  
เมื่อ ค.ศ. 1954 (พ.ศ. 2497)



กระทรวงการต่างประเทศ  
กุมภาพันธ์ 2556



สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ [www.mfa.go.th/phraviharn](http://www.mfa.go.th/phraviharn)